

Himos-Jämsän ulkoilureitistön rakentaminen -hanke

Khall 22.05.2023 § 142
1608/02.05.02/2023

Valmistelija: yrityspalvelupäällikkö Visa Törmälä, puh. 040 515 3455,
elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen, puh 040 747 7736

Luontomatkailu on matkailua, jonka vetovoimaisuus ja aktiviteetit perustuvat luontoympäristöön ja siellä toteutettavaan toimintaan. Luontomatkailu on yksi Suomen merkittävimmistä matkailun muodoista ja palvelujen kysyntä on kasvussa. Luonnonvarakeskus Luke selvitti 2019 – 2021 suomalaisten luonnon virkistyskäyttöä. Aikuisväestöstä lähes kaikki harrastavat ulkoilua jossain muodossa. Retkeilyä harrastaa noin 37 prosenttia, eli 1,3 miljoonaa suomalaista. Määrä kasvoi kymmenessä vuodessa yli kolmanneksella.

Luontomatkailu ja retkeily ovat kasvussa myös kansainvälisesti. Kasvuun vaikuttavista trendeistä merkittävimpiä ovat hyvinvointimatkailun kasvu, ekologisuus ja ilmastonmuutos, uuden liikkumismuodot, digitaalisuuden mahdollisuudet luontomatkailussa sekä nuorempien sukupolvien tulo luontomatkailupalveluiden käyttäjiksi.

Monilla matkailualueilla luonnossa liikkumisen ympärille on kehittynyt merkittävää liiketoimintaa. Metsien terveyshyötyjä on alettu markkinoida osana matkailun tuotteita. Ulkoiluun on kehitetty monenlaisia tuotteita ja palveluja. Ulkoilutapahtumat ja urheilumatkailu ovat kasvavia trendejä myös kansainvälisesti.

Taloudellisista vaikutuksesta mm. Metsähallitus on laskenut, että kansallispuistoissa kävijät tuovat kymmenkertaisesti takaisin jokaisen retkeilypalveluihin ja luontokeskuksiin sijoitetun euron. Suomen potentiaali luontomatkailukohteena on huomioitu kansainvälisesti, vuonna 2019 matkanjärjestäjät valitsivat Suomen maailman parhaaksi luontomatkakohteeksi.

Himos-Jämsän uuden 2022 – 2026 matkailustrategian yhtenä painopisteenä on vastata entistä paremmin kasvavaan luontomatkailuun ja luoda toimintaympäristö, joka edistää yritysten ja yhdistysten edellytyksiä tuottaa niihin liittyviä palveluja. Matkailuyrityksiä ja toimintaympäristöä kehittämällä voidaan vaikuttaa matkailuyritysten edellytyksiin kehittää uusia tuotteita ja palveluja, laajentaa yrityspohjaa ja synnyttää uusia työpaikkoja.

Elinvoimatoimen talousarvioon 2023 kirjattuna ja hyväksyttynä tavoitteena on hankkia ulkopuolista rahoitusta luontomatkailun toimintaympäristön kehittämiseen. Jämsän kaupunginvaltuusto on myöntänyt reitistöjen kehittämiseen kuluvalle vuodelle 200 000 € investointimäärärahan ja taloussuunnitteluvuosille 2024 200 000 €, 2025 150 000 € ja 2026 150 000 € määrärahan. Hankerahoituksella on

mahdollista vivuttaa reitistöinvestointeihin käytettävää määrärahaa merkittävästi suuremmaksi.

Ulkoilureitistön suunnittelua ja valmistelua on tehty vuoden 2022 lopussa päättyneessä Himos-Jämsä matkailualueen toimintaympäristön kehittämishankkeessa. Kokonaissuunnittelusta vastasi WPS Finland Oy. Matkailuyritykset ovat myös kehittäneet reitistöön perustuvia ohjelmapalveluja maaseuturahoituksella toteutettavassa 168 elämyksen kilometriä -yhteistyöhankkeessa. Reitistösuunnitelmaan hahmoteltu reitistö on mittava, eikä kaikkien kohteiden rakentaminen ole mahdollista. Esimerkiksi neuvottelut maanomistajien kanssa ja sopimusasiat ovat edenneet ennakoitua hitaammin. Sen vuoksi rakentaminen taukopaikkoineen, liittymineen ja opasteineen tehdään vaiheittain. Ensimmäiset uudistetut osat reitistä on tarkoitus ottaa käyttöön jo kesällä 2024.

Rakentamisen ensimmäisessä vaiheessa on tarkoitus toteuttaa viisi kohdetta, jotka sijaitsevat eri puolilla Jämsää. Näitä ovat Himos, Rasuanniemi, Keskusta, Morva ja Kalmonniemi. Tulevissa rakennusvaiheissa pyritään yhdistämään kohteet runkoreiteillä. Suunnitelma saattaa muuttua, mikäli maanomistajien kanssa laadituissa sopimuksissa tulee ylittämättömiä esteitä.

Hankkeen ensimmäisen vaiheen investointien kokonaiskustannus on 460 000 €. Viiteen kohteeseen on tarkoitus rakentaa kahdeksan laadukasta taukopaikkaa, liittymät ja parkkipaikat, reitit ja reittirakenteet, kuten sillat, pitkospuut ja kaiteet sekä laadukkaat ja kattavat opasteet. Rakennettavaa reittiä on kaikkiaan n. 40 km. Hinnat perustuvat WSP Finland Oy:n tekemiin suunnitelmiin Himos-Jämsän toimintaympäristön kehittämishankkeessa 2022. Esitetty budjetti on ensimmäisen rakennusvaiheen maksimibudjetti. Mikäli joku esitetyistä viidestä kohteesta toteutuu pienempänä kuin on suunniteltu, pienenee rahoituksen tarve samassa suhteessa.

JTF -rahoituksella toteutettu investointihanke ei sisällä hankkeen hallinnoinnista ja toteutuksesta aiheutuvia palkkakuluja. Kustannusarvio sisältää suunnitelman kaikki rakenteet urakoituina. Kohteista on kartat selostuksineen.

Hankkeen perustiedot.

Toteutusaika: 1.6.2023 – 30.6.2026

Budjetti: 462 000 €, josta tuen osuus 70 % (323 400 €) ja omarahoitus 30 % (138 000 €).

Hankkeen hakija: Jämsän kaupunki

Rahasto: JTF-haku Keski-Suomen kuntien investoinneille yritysten toimintaedellytyksiin. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) rahoitus Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman toimintalinja 7

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Hallintosääntö § 24: Kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste

Kaupunginhallitus päättää hakea Himos-Jämsä ulkoilureitistön rakentaminen hanketta Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 ohjelmasta ja myöntää hankkeelle korkeintaan 138 000 € omarahoituksen investointeihin varatusta määrärahasta.

Hanketta hallinnoidaan ja se toteutetaan elinvoimatoimesta.

Päätös

Keskustelun aikana esittelijä muutti ehdotustaan. Muutettu ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää hakea Himos-Jämsä ulkoilureitistön rakentaminen hanketta Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelmasta ja myöntää hankkeelle korkeintaan 138 000 € omarahoituksen investointeihin varatusta määrärahasta. Yrityspalvelupäällikkö valtuutetaan tekemään vähäisiä tarkistuksia hankehakemukseen.

Hanketta hallinnoidaan ja se toteutetaan elinvoimatoimesta.

Kaupunginhallitus hyväksyi muutetun päätösehdotuksen.

Lotta Ahola ja Ulla Patronen ilmoittivat olevansa esteellisiä eivätkö olleet läsnä asian käsittelyn aikana (yhteisöjäävi).